

Sülyedőben egy sziléziai bányaváros

A legnagyobb középületek falai megrepedeztek

(Brünn, március 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) A sziléziai Ostrau városa alatt egy bányatüreg húzódik el, amely annyira ki van aknázva, hogy a felszín és a bánya között már csak egy gyöngye földréteg van. Az évek óta tartó kiaknázása a szénbányának most érezteti hatását. A város talaja teherviselő képességének gyöngülését 1912-ben vették észre, amikor ugyanis a város katolikus templomának keleti fala egy hatalmas repedést kapott, a templom talaja sülyedni kezdett, úgy, hogy a templomot kiürítették, ajtajait pedig befalazták. Senki sem gondolt tovább is arra, hogy a templomot restaurálják, mert mindenki biztos volt afelől, hogy a hatalmas épület egykor a szénbányába fog sülyedni.

Hasonló sors fenyegeti most a város két nagyobb épületét, az állami kórházat és a polgári iskolát. A talaj észrevehetően, de állandó sülyedése következtében a kórház padlója állandóan repedezik, ugyszintén a kórház fala is és több helyen a ház konstrukciója veszedelmes defektusokat mutat.

A polgári iskolában pedig egy mennyezet szakadt be, ami kétségtelen jele annak, hogy a város egy lassu, de biztos katasztrófa elé néz.

A sziléziai Ostrau városának új házeit tehát úgy építik, hogy a talaj süppedése esetén az egész talapzat egyszerre sülyedjen. E célból minden nagyobb épület talapzatát vasbetonnal töltik ki és olyan traverzeket alkalmaznak, melyek lehetőleg biztosítsák a házak fennállását.

Mint hogy attól tartanak, hogy az új, hatalmas városházat is ugyanaz a sors érheti, ami a dómot és a többi középületeket, elhatározták, hogy az alatta lévő szénbánya kiaknázását be fogják szüntetni. A lakosság indokolt félelmében arra is gondol, hogy újabb telepítéseket nem engedélyez és csak a legindokoltabb esetekben enged meg a házak építését. Együttal elrendelték az aknák minél sürűbben való alátámasztását, nehogy egy napon az a katasztrófa érje a várost, hogy a föld alá sülyed.

— **Megalakult az erdélyi magántisztviselők egyesülete.** Vasárnap délelőtt háromnegyszáz főnyi bank- és magántisztviselő részvételével megalakult Kolozsváron az erdélyi magántisztviselők egyesülete. Az új egyesület jelentőségét különösen emeli az a körülmény, hogy tagjai közé fogja számlálni — faji és felekezeti különbség nélkül — mindazokat a magántisztviselőket, akik anyagi és szellemi erősbödésüket legfőbb feladatuknak tekintik. Az erdélyi magántisztviselőknek mind-ezideig nem volt egységes érdekképviseletük. A Kereskedelmi Alkalmazottak Szövetségében csak a szorosan vett kereskedői cégek alkalmazottai foglaltak helyet, míg a román banktisztviselők egyesülete kizárólag román nemzetiségű tisztviselőket vett fel tagjai sorába. Ezért nagy lépés a magántisztviselői érdekek egységes megvédése felé ennek az új szövetségnek megalakulása. A megalakulást dr. Chirilla, a Banca Marmorosch-cég tisztviselőjének indítványára a gyűlés egyhangú lelkesedéssel mondta ki. Az ujonnan megalakult szövetség leg-sürgősebb feladatának az erdélyi magántisztviselők (bank, kereskedelmi és gyári alkalmazottak) megszervezését, nyugdíjalap megteremtését tekinti.

Mindenhol csak

eredeti

CZELL-sört

és

LUTHER-sört

kérjen.

Telefon 516

Mcsse 1155

Főraktár:

Ciment, Dukász & Tsa cégnél
Cluj, Str. Bucovina (v. Munkácsy-u.) 28

Balfour lord Jeruzsálembé utazott

A héber egyetem felavatási ünnepségének előkészületei

(Cluj—Kolozsvár, március 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egész Palesztina lázasan készül a jeruzsálemi héber egyetem megnyitására. A közelgő április elsejének nemcsak az ad történelmi jelentőséget, hogy ezen a napon nyitják meg az első héber egyetemet, de az is, hogy erre az alkalomra Palesztinába érkezik a Zsidó Nemzeti Otthon politikai megteremtője, a megváltó deklaráció atyja: Balfour lord. Londonból érkezett távirati jelentésünk szerint, Balfour lord ma szállt hajóra, hogy Jeruzsálembé utazzon. Balfour ünnepélyes fogadtatására nagyszabású előkészületeket tesznek nemcsak Palesztinában, de Egyiptomban is, ahol külön bizottság alakult az ünnepségek megrendezésére.

Balfourral egyidejűleg szállt hajóra dr. Chajim Weizmann is, aki csak a napokban tért vissza Londonba amerikai utjáról. Dr. Chajesz bécsi főrabbi, a cionista Actionscomité elnöke ugyancsak elindult már Bécsből, hogy Trieszten keresztül Palesztinába utazzon.

A jeruzsálemi egyetem kuratóriuma, mint már jelentettük, meghívót küldött a megnyitási ünnepségre a világ összes egyetemeinek rektoraihoz. A történelmi dokumentum erejével bíró meghívó szövege a következő:

Főléleget hoztatni, hogy az egyetem nyitva áll minden vallás, faj és nemzet diákjai számára.

A héber egyetem megnyitásának jelentőségét

Lezajlott az országgrészi kereskedő-nagygyűlés

A kormány kereskedőellenes politikájának kritikája

(Cluj-Kolozsvár, március 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Impozáns keretek között zajlott le tegnap délelőtt az erdélyi és bánáti kereskedők kolozsvári nagygyűlése a Vadul Comercial és az üzletbészereződések meghosszabbítása ügyében. Tuffli Richard, a kolozsvári Sfatul elnöke, nyitotta meg a nagygyűlést. Üdvözölte az erdélyi és bánáti különböző kereskedő-egyesületek delegátusait, majd lendületes beszédben emlékeztette a gyűlés tagjait arra, hogy mult év novemberében Bukarestben megtartott országos kereskedőkongresszuson, amelyen mintegy nyolcvanezer kereskedő képviseltette magát, Tancred Constantinescu ipari és kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy a Vadul Comercial törvénybe iktatását nemcsak hogy szükségesnek tartja, de fentartja magának a jogot arra, hogy a törvényjavaslatot ő terjessze a parlament elé. A miniszter szavait — sajnos — mindenki evangéliumi kijelentésnek vette és így senki sem törődött az üzletbérleti szerződések nagy ügyével.

Ne határozzanak rólunk — nélkülünk

Beszéde további során rámutatott arra, hogy Csehszlovákiában és Ausztriában, ahol lényegesen konszolidáltabb viszonyok vannak, mint nálunk, a kormánytényezők nem merték megbolygatni az érvényben lévő lakbérrendelkezést, mert számoltak azzal, hogy az üzlet-helyiségek szabad forgalma a jelen viszonyok között újabb drágulási folyamatot idézne elő. Követeli, hogy a kormány minden esetben, amikor a kereskedők érdekeit érintő rendeleteket akar kibocsátani, hallgassa meg a Kereskedők Tanácsát és ne határozzanak róluk nélkülük, mint azt a mulatban tették.

Kun Richard az Arad-Bánsági kereskedő-egyesületek szövetségének elnöke jelenti be 10 egyesület nevében csatlakozását a mozgalomhoz. A szervezkedés szükségét hangoztatja. Össze kell fogni és ki kell állni a politikai porondra, mert a mozgalom sikertelensége arra vezethető vissza, hogy a kereskedők nincsenek a parlamentben kellően képviselve és így nem támogatják méltányos jogaikért folytatott küzdelmeikben.

A Vadul Comercial a hitelezők védelmét jelenti

Dr. Fried János, a nagyváradi Kereskedelmi Csarnok főtitkára, rámutat arra, hogy a Vadul Comercial kérdése több mint a kereskedők kizárólagos érdeke, mert ez a kérdés hitelkérdés úgy belföldön, mint külföldön, mert a Vadul Comercial védelmet jelent a jóhiszemű hitelezőknek az adósokkal szemben. Palmert a százsz kereskedők szövetsége kiküldöttének fel-

emeli még az a tény, hogy az avatási szertartásokat lord Balfour, a Cambridge egyetem kanonlárja fogja bevezetni.

1918. július 24-én, az egyetem alapkövetétele alkalmával számos egyetem részéről üdvözölő táviratok érkeztek. Bármennyire kedvesek is voltak ezek számunkra, mégis remélni szeretnénk, ha az önk testületének képviselői a mai kedvezőbb viszonyok mellett személyesen jelenjenek meg az avatási ünnepségen.

Az új egyetem, melynek fölavatásához van szerencsénk Önt meghívni, megérdemli az ön különös szimpatikus érdeklődését. Első ízben történik, hogy zsidók saját egyetemüket megalapítják. Palesztina, amely a civilizált világ nagy részének sorát határozta meg, előkészületeket tesz arra, hogy a zsidó és világi Studiumok legfelsőbb fórumját egyetlen intézménybe egyesítse. A jeruzsálemi héber egyetem Jeruzsálemben megköszönzini van hivatva a palesztinai nevelés i. rendért

Jelenlétüket ez alkalommal az új egyetemmel szemben tanusított jóindulat jelének tekintenék és ama kötelék szimbólumaként, amely a tudományos világot összeköti.

A meghívó alapján eddig a varsói, kovnói, berlini, leedszi egyetemek és több amerikai egyetem tanácsa jelentették be, hogy képviselgetni fogják magukat az egyetem megnyitási ünnepségén.

szólalása után Farkas marosvásárhelyi delegátus ad azon reményének kifejezést, hogy a kormány látva a kereskedők nagy megmozdulását, jobb belátásra fog térni.

Somogyi Miksa, a Sfatul alelnöke, a kormány kétszínű játékára mutat rá, amellyel hónapokon át bizonytalanságban hagyta a kereskedőket, hogy az utolsó órában teljesen elejtsék a Vadul Comercialt. Példával illusztrálja a kereskedők nehéz helyzetét, majd szöve teszi, hogy a háztulajdonosok legnagyobb része olyan követelésekkel áll elő, amelyek a legnagyobb megfeszítés árán sem teljesíthetők. Javasolja, hogy a gyűlés menessen táviratot a kormányhoz és követelje a törvényjavaslat beiktatását és a üzletbérletek két évre való meghosszabbítását.

Elismerés a sajtónak

Weisz Szilárd, a szatmári Sfatul főtitkára, határos beszédében szól hozzá a gyűlés programjához, majd kiemeli a sajtó támogatásának jelentőségét. Javasolja, határozza el a gyűlés, hogy az egyes kereskedelmi érdekképviseletek saját kebelükben újságalapot létesítsenek. Dr. Borgida Lajos szatmári Sfatul-ügyész felszólalása után Moldovan Anton, a kolozsvári ipartestületek elnöke, mutat rá arra, hogy a kisiparosok érdeke azonos a kereskedők érdekével és a küzdelmet teljes erejükkel támogatni fogják. Keresztes István, a Sfatul alelnöke, az ifjú kereskedőgenerációnak a mozgalomba való intenzívebb bekapcsolódását tartja szükségesnek. Caciula Miklós, a kolozsvári Kamara főtitkára, jelenti be ezután a kamara csatlakozását.

G. Romanovici, a kolozsvári Sfatul főtitkára emelkedik ezután szólásra. Lendületes beszédében mutat rá arra, hogy a romániai gazdasági konszolidáció ahelyett, hogy előre jutna, visszafelé halad. A bészereződések meg nem hosszabbítása nem annyira a kisebbségi kereskedelmet és ipart sujtaná, hanem a román kereskedelmet és ipart, amely csupán a háboru után kezdett kifejlődni.

Választott bizottságokat kell alakítani

Határozati javaslatot terjeszt elő, melynek elfogadása után Tuffli elnök felolvasta a királyhoz és a kormány tagjaihoz küldendő táviratokat és ujjlag köszönetet mondott a sajtónak az akcióban való támogatásért. Schwartz Jakab helyenkénti választott bizottságok megalakítását javasolja a bérlők és háztulajdonosok közötti ellentétek megszüntetésére. Kun Richard felvilágosításul megjegyzi, hogy Temesváron már alakultak ilyen választott bizottságok.

A nagy Nagyváradi Máramaros károly, To sebes, Dév ujjvár, Sz reskedői k totta anna az este Bu országos k járjon a k vénybeikta évre való Tuffli eln véget.

a zsidó

— Az Av

Az Av

bizottságána lentős etaph sajtót dr. S fordított kö den kereszt szia lelkes

A fordí

szianusok r

Samuel Kra

történelmir

öshaza négy

muel Kraus

tete a Hasu

nép tragiku

Samuel

fogulatlan,

lista elfogul

zékkel látja

melyek poli

faji megmar

Kutforra

lem kovács

lelkessedésén

tulajdonsága

a törvényt

hatalmi tén

adottságaibó

vonja meg.

Terhes

a korok sz

csaknem te

tot és lelke

lékony kara

dok nyomor

semisíteni.

Samuel

nemcsak a

irja meg, h

hullámszási

Krausz a z

babiloni f

mózesi törv

lődését erre

festi meg S

szórán a zsi

sémíta népe

küzdői a p

A zsidó

végbe; a z

ból tevődik

újra a zsidó

lehetett val

a törvények

zseket egy

Samuel

főléleget r

királyok ko

hogy bár

után nagy

sem volt el

A köny

a helleniszt

ható történ

A kön

hogy a zsidó

ságot meg

szomorú ko

ket a faji

könnyed, v

vasmánnyá

mialatt tan

A köny

dicséri. Ára

osztályában

Egy híres publicista nyílt levele Csicserinhez

Miért nem engedik Oroszországba az idegen államok újságíróit?

(Berlin, márc. 16. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A német főváros publicista köreiből élénk kommentárokkal tárgyalják azt a nyílt levelet, amelyet Herman Bernstein régi és jónövű publicista intézett Csicserinhez, mint az orosz külügyi hivatal vezetőjéhez. Bernstein ugyanis egy amerikai lap megbízásából Moszkvába akart utazni abban az időben, amikor Trockij ellen a kommunista párt részéről kampányt indítottak és amely, mint ismeretes, Trockij bukásával végződött. Bernsteint azonban nem engedték orosz területre, nyilván a szovjetpotentátok abbéli félelme miatt, hogy a publicista ki fogja teregetni a Trockij-ügy kapcsán több olyan vezetőegység szennyét, akik hatalmon vannak.

A levél érdekes részletei a következők:

„Csicserin György urnak, a külügyi hivatal vezetőjének, Moszkva. Uram! Néhány hét előtt párisi követünkötől, Leonid Kraszintól, megkérdeztem, vajjon kaphatok-e Oroszországba való beutazásra vizumot. Néhány héti tanulmányozni szerettem volna az ottani helyzetet, hogy amerikai lapokban ismertessem a mai Oroszországot. Kraszín ur megígérte, hogy haladéktalanul sürgönyöz Moszkvába és ígérte, hogy a vizumot azonnal, mielőtt onnan utasítást kap, megadja. Hozzátette, hogy nagyon örül, ha én magam fogom tanulmányozni az orosz viszonyokat és meggyőződöm arról, hogy milyen lehetetlenek a külföldi sajtó hírei, különösen ami a Trockij esetét illeti. Mennyire neveltes, amikor ezt állítják, hogy Trockij vártoronyba csukatta Stalint, vagy megfordítva, hogy Stalin vetette börtönbe Trockijt. Egy heti türelmet kért. A hét elmúlt, azonban a válasz még mindig az volt, hogy nem jött felelet Moszkvából. Hajlandó vagyok — irtam Kraszinnak — még egy héti várni. Elmúlt a második hét, de még mindig nem jött válasz. Ellenben megígérték, hogy Kraszín amugyis Moszkvába utazik és elintézi a láttamozás ügyét. Nyugodtan visszautaztam Berlinbe, innen telegrafáltam a párisi orosz követségre, majd magához Kraszínhoz Moszkvába, de egy helyről sem kaptam választ. Így hát elhatároztam magamban, hogy a berlini orosz követségen kérem a vizumot. Itt tudtam meg azután, hogy nem engednek beutazni Oroszországba.

Ez már negyedik eset, hogy megtagadják tőlem az Oroszországba való beutazást. 1912-ben is, a cári uralom idején, volt már ilyen tilalomban részem. A határrendőrség főnöke Polokovnik-Mieszodovja Versbolova határállomáson kijelentette nekem, hogy nem engednek be Oroszországba, mert a cári kormány ellen cikkeztem az amerikai és német sajtóban. Ezt a hűséges cári embert a mai kormányzat felakasztatta. Ma ugylátszik, azért nem engednek be, mert 1918-ban az akkori forradalmi potentátok ellen volt bátorságom írni. 1912-ben az orosz csendőrség azt hitte, hogy az igazság nem jut ki a világba, ha nem fognak beengedni egy független megfigyelőt az országba. Most az önök csekéjük ugyanezt a politikát folytatja.

Szinte érthetetlen dolog ez. Az önök kormányában intelligens emberek is ülnek s ezek azt hiszik, hogy az igazságot el lehet nyomni azzal, ha nem engednek be idegen újságírókat, akik nem kérnek a kormánytól kalauzt, hanem maguk mennek a nép közé.

Amikor az amerikai segélytestületek Hoover vezetése alatt Oroszországba siettek, hogy a nyomorgó tömegeket segíezzék, az orosz nép hálás volt, de az önök kormányának több tagja azzal gyanúsította meg a missziót, hogy ezek nem tesznek egyebet, mint kikémlelik az ország gazdasági helyzetét. És pillanatig sem gondoltak arra, hogy Mr. Herbert Hoover, aki Oroszországot már a háború előtt is alaposan

ismerte, jobban tudja, mik Oroszország természeti kincsei, mint sokan azok közül, kik most Oroszország sorsát intézik.

Azok a kormányok, akik elismerték az orosz szovjetet és akiknek megbizottai vannak Oroszországban, nagyon jól tudják, hogy az önök kormányában résztvevő okos és becsületes emberek és többen az önök követői közül képtelenek teljesíteni az önök által tett megállapodásokat, mert a harmadik internacionálé nem tűri az ígéretek megtartását, a harmadik internacionálé a világorradalmat készíti elő, ez az ő munkája és az, hogy a csekének minél nagyobb hatalmat szerezzen.

Rakovszky és Kraszín arról akartak engem meggyőzni, hogy a Trockij, Kamenev, Stalin és Zinovjev közötti harc voltaképpen csak elméleti természetű, nem pedig kifejezői egy nagy áramlatnak, amely bent az országban a nép között háborog. Látjuk Trockij Leon esetében, hogy mi történik

Vita a szenátusban a Vadul Comercialról

Az igazságügyminiszter hallani sem akar a Vadul Comercial törvénybeiktatásáról. Megszavazták a kereskedelmi és iparkamaráról szóló törvényt

(Bucuresti-Bukarest, március 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén napirend előtt Orleanu elnök szavazásra tette fel a kereskedelmi és iparkamaráról szóló törvényjavaslatot, amelyet a kamara vita nélkül meg is szavazott.

A kamara ezután megszavazta Vaitoanu közlekedési miniszter által beterjesztett törvényjavaslatot, amely 362 millió lej hitelt engedélyez a vasut vezérgazgatóságának az 1920. és 1921. évi tartozások kifizetésére. A szavazás után a közlekedési miniszter újabb javaslatot terjesztett be, amely amég fenmaradó adósságok kiegyenlítésére hatvanmillió lej hitelt engedélyez. Több jelentéktelen törvényjavaslat megszavazása után az ülés véget ért.

A szenátus ülésén Sanielevici szenátor kérdést intézett Marzescu igazságügyminiszterhez, vajjon a kereskedők tegnapi tüntetésének hatása alatt és figyelembe véve a jelenlegi helyzetet, nem-e tartja szükségesnek az üzletbérletek meghosszabbítását törvénybe iktatni.

Marzescu igazságügyminiszter nyomban válaszol a felszólalásra és leszögezte, hogy a Vadul

Holnap kezdik meg Zelea-Codreanu pörének tárgyalását

Eddig 2437 ügyvéd jelentkezett védőül, Guza és Sumuleanu professzorok száz diák kíséretében Focsaniba érkeztek

(Bucuresti-Bukarest, március 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) A focsanii esküdtbiróság holnap, kedden kezdi meg Corneliu Zelea Codreanu bűnpörének tárgyalását. Az ifjabb Zelea Codreanu tudvalevőleg az elmúlt évben a jasi törvényszék egyik tárgyalótermében agyonlőtte Constantin Manca rendőrprefektust, aki a cuzista diákok között vasszigorával tette gyilóletessé nevét.

Corneliu Zelea Codreanu kihallgatása során tagadta azt, hogy bűntársai, vagy felbujtói lettek volna, noha a vizsgálat állandóan ezt igyekezett megállapítani. A tárgyalás küszöbén a kis városkában óriási izgalom uralkodik. Maga a tárgyalás akora „szenzációt” keltett Focsaniban, amire évek óta nem volt példa és így érthető, hogy az utcákon és kávéházakban egyébről sem folyik szó, mint a nagy pöről.

A tárgyalás óriási gondot ad a közbiztonsági hatóságoknak, akik komoly zavargásoktól tartanak, de különösen arra való tekintettel, hogy Guza és Sumuleanu professzorok száz cuzista diák kíséretében Focsaniba érkeztek.

A belügyminisztérium minden szükséges intézkedést megtett a rend biztosítására. Bukarestből egy csoport rendőrségi és sziguranadetektitív vezényeltek Focsaniba, azonkívül egy század gyalogos csend-

Oroszországban. A legtehetségesebb és legtisztább látó ember ő, aki megcsinálta az orosz forradalmat s aki ezzel a modern történelem egyik legcsodásabb cselekedetét vitte véghez. Megszervezte az orosz hadsereget és meg tudta akadályozni, hogy az országot idegen csapatok áraszák el. Ezt az embert megalázták és mellőzték olyanok, kik az ő vállán emelkedtek fel és akik semmi egyebet nem tudnak, mint Lenin palástjába burkolózni.

Rakovszky mondta nekem Londonban, hogy a szovjetkormányt nem lehet felelősségre vonni a harmadik internacionálé cselekedeteiért époly kevéssé, mint ahogy nem lehet az amerikai kormányt a Ku-Klux-Klan cselekedeteiért. Oroszország most Amerika elismerését akarja. Biztos vagyok afelől, hogy mielőtt Oroszországot elismernék, Amerika népe tudni akarja majd, vajjon Oroszországban az ottani Ku-Klux-Klankal tárgyal-e az Unio kormánya, vagy civilizált vezetőkkel, akik kifejezik az orosz tömegek kívánságát.

Comercial a tulajdonjogot alapelveben támadja meg.

— Éppen ezért — mondotta — soha sem fogok olyan törvényjavaslatot beterjeszteni, amely törvénybe akarná iktatni a Vadul Comercialt. Ha valamikor a Vadul Comercialból törvény lesz, amire — hangsúlyozom — egyetlen-egy külföldi államban sincs példa, úgy a törvényt nem lehet csupán a kereskedő kategóriára szorítani, hanem föltétlenül ki kellene terjeszteni a szabadfoglalkozási ágakra is, aminek a következményei könnyen elképzelhetők. Ami az üzletbérletek kérdéséről, azt sikerült a háztulajdonosok és kereskedők érdekeinek harmóniába hozásával megoldani.

Sanielevici szenátor replikájában kifejtette, hogy ő csupán a kiskereskedők részére kért előnyöket, akiknek egzisztenciális gondjaik eléggé ismeretesek a miniszter előtt is.

Marzescu miniszter ezután Jasi város költésgeiről terjeszt be törvényjavaslatot, majd a szenátus a napirendre tér át, amelynek során folytatták a közigazgatási reformjavaslatról szóló vitát. A vitához a mai ülésen Bartolomeu püspök és Teofil Lupu szenátorok szólaltak fel.

ört, akik kordont fognak vonni a tárgyalóterem körül és csak a törvényszék elnökének speciális engedélyével rendelkező egyéneket engedik be a tárgyalóterembe.

A törvényszék tanácsjegyzőjénél az ország minden részéből eddig kétezernegyszázharminchétt ügyvéd jelentkezett Corneliu Zelea Codreanu védőügyvédekül. Az elnök a védelem által bejelentett tanuk közül eddig kétszázötvenet idézett be a tárgyalásra.

A focsanii igazságügyi hatóságoknak sok gondot adott a tárgyalóterem kérdése is. Az esküdtzéki tárgyalóterem ugyanis, amely mindössze száz ember befogadására alkalmas, egyáltalában nem megfelelő a tárgyalás lefolytatására. A törvényszék elnöke átrattal fordult a város tulajdonát képező „Maior Pastia” színházhoz, hogy bocsássák az igazságszolgáltatás rendelkezésére a színházat. A városi tanács azonban ezt a kérést megtagadta és csak ma a vármegyei prefektus intervenciójára, adta mégis hozzájárulását a kéréshez, úgy, hogy a tárgyalást, amely eredetileg hétfőre volt kitűzve, éppen ezért kellett keddre halasztani.

* Székrekedés ellen Purgó eredeti dobozban. (3)

TUNGSRAM

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidó ság napilapja
 Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő.
 Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Jó eleve meg kell jegyezni: a Jugoszláviában megjelenő „Bácsmezei Napló“-ban olvastuk egy rövid, szürke hír formájában. A hírben foglaltak valóságáért tehát semmiféle felelősséget nem vállalunk. És mindezt nem azért bocsátjuk előre, mintha jugoszláv lapjaink hirszerkesztésében megbízhatóságában bármiféle okunk is volna kételkedni, hanem csak azért, mert eleve is érzékeltetni akarjuk, hogy nem is nagyon fontos az, vajjon a hírben foglaltak megfelelnek-e a valóságnak. Fontosak, súlyosak inkább azok a gondolatok, melyek ennek a való, vagy nem való hír olvasásánál meglepik a gondolkodó embert. Hogy mégis mi van hát ebben a hírben? Hát ez:

A cseh szocialisták állami ünneppé akarják tenni a zsidó hosszunapot. Prágából jelentik: Az ünnepek rendezéséről szóló törvényjavaslatnak a bizottságában általában elfogadták az egyes pártok részéről azt a javaslatot, hogy karácsony és husvét másodnapját is megtartsák az ünnepek között. A szociáldemokraták újabb követeléssel állottak elő és azt kívánták, hogy a zsidók hosszunapját is állami ünnepnek deklarálják. Viszont az evangélikusok követelik a nagypénteknek az állami ünnepek közé való beillesztését.

Nos: vagy igaz, vagy nem igaz. És akár milyen furcsán hangzik: kesernyesebb íze volna annak, ha igaz volna, mintha nem. Néünk zsidóknak. Aminthogy mikor ezt a hírt elolvastuk, bizony, hogy az első gondolatunk, első érzésünk nem az öröm érzése volt. Ha igaz a hír: a cseh szocialisták meg akarják bosszantani, sarokba akarják szorítani a cseh kormányt, ad absurdum akarják vinni a vallási ünnepek kötelező megtartásának kérdését és azt mondják: jó, ha a karácsony hivatalos államünnep, holott ez csak az ország polgársága egy részének vallási ünnepe, akkor az egyenlő elbírálás elve alapján a jom-kippurt is hivatalos munkaszünetnek kell nyilvánítani, mert ez viszont az ország polgársága egy másik részének vallási ünnepe.

A cseh szocialisták, (ha a hír igaz) csak sarokba akarták szorítani a kormányt ennek a javaslatnak fölvetésével és talán nem is gondoltak arra, hogy milyen fájó, érzékeny hurt érintettek meg ezzel a taktikai ötlettel. Ez a taktikai ötlet, mint egy könnyelműen kimondott büvös ige, egyetlen szavával föllobbent a fátyolt az európai polgáriassulás, az emberi haladás, a szociális igazság keserves hazugságairól. Vagy nem keserves hazugság az, hogy Európa társadalma, a szent emberi fölvilágosultság nevében, évszázadok előtt meghirdette a világnak a vallás szabadságot — és Európa büszkén, öntelten nézett a maga nagy emberi haladottságára. A vallás mindenkinek sajátos magánügye, senkit sem lehet kényszeríteni más vallásának megtartására, senkit sem szabad zaklatni, megadóztatni a saját vallásának megtartása miatt. Szép, emberi, becsületes szavak, — üres, kongó, hazugságok. Ime, két évszázaddal a nagy francia forradalom után, itt vagyunk mi zsidók. És nincs az évről az évről, — dehogy! — nincs az a hete, amelyben állami, hatalmi eszközökkel ne kényszerítenének bennünket más vallásának megtartására. Ránk kényszerítik a mások vallásának megtartását és külön súlyos adókat vetnek ki ránk, ha a magunk vallását meg akarjuk tartani.

Es ez még jó. Ha csak adót kell érte fizetnünk. De hány ország van, haladottságára, tavaszi férfiszövetudonságok óriási választékban érkeztek az URANIA férfi-konfekció áruházba Cluj, Cal. Regele Ferdinand 34. URANIA mozgóval szemben Ruhák részletfizetésre is!

kulturájára büszke ország, amelyben hatalmi eszközökkel kényszerítenek bennünket a magunk hitének megtagadására! Állami hatalommal kényszerítenek bennünket a vasárnapi munkaszünet megtartására. És ha drágák nekünk a mi ősi vallási törvényeink és ha meg akarjuk tartani a szombati munkaszünetet is, akkor hetenként két napot kell vesztelnünk a munkában. Egy napi munkát, egy napi keresetet adóba kell fizetnünk azért a passzióért, hogy megtarthassuk a saját vallásunkat. És ha már ez jó, és ha már keservesen belétörödünk ebbe, akkor jön egy miniszteri rendelet, amelyben rákparancsolják, hogy megszegjük a szombatot. Iskola, vagy trafik-e ennek a lelkiismeretkényszernek a neve: mindegy. És mindezt a kultúra, a felvilágosultság nevében. Vallás szabadság! Nem hisszük, hogy Európa történelmében ennél nagyobb, ennél keservesebb hazugság is megfogant volna. Mi tudjuk ezt legjobban, mi zsidók. Ezért volt olyan kesernyés a szájunk íze, amikor azt a hírt olvastuk a „Bácsmezei Napló“-ban. Nem fontos, hogy igaz-e a hír vagy sem. De az a szürke hír, akaratlanul olyan hurokat pengetett meg, amelyek fájón rezegnek végig a zsidó lelkeken.

Sürgős felhívás a Palesztinába vándorlókhoz. Az Erdélyi Palesztinahivatal felhívja azon Palesztinába kivándorolni szándékozó 18 és 30 év közötti korban levő egészséges, munkabíró leányokat, akik kész utlevéllel és utiköltséggel rendelkeznek, hogy amennyiben e hó 25-én induló hajóval kivándorolni akarnak, 24 órán belül jelentkezzenek utleveleikkel és 4200 (négyezerkettőszáz) lej készpénzzel a clujji Palesztinahivatalnál, Cal. Reg. Ferdinand 48. Az uthoz ezenkívül még 4000 lei minimális költségre kell számítani. Ugyanily feltételek mellett jelentkezhetnek 18-35 év közötti fiatal emberek is, lehetőleg szakmunkások. A jelentkezés személyesen kell, hogy történjen s az illető hozza magával az illetékes cionista vezetőség ajánlólevelét. A kivándorlási engedélyek száma még nincs megállapítva, épp ezért a kivándorlás lehetősége iránt nem vállal felelősséget a hivatal minden jelentkezővel szemben. Ugyanezen okból állásban lévő személyek ne mondják fel állásaikat csak a jelentkezés után. Erdélyi Palesztinahivatal, Cluj.

Sztrájkba lépett a kolozsvári opera karszemélyzete. A kolozsvári román opera karszemélyzete nemrégiben bértárgyalásokat kezdett az opera vezetőségével 30 százalékos béremelés tekintetében. A tárgyalások nem vezettek eredményre és emiatt az egész karszemélyzet ma sztrájkba lépett, úgy, hogy a ma estére hirdetett „Sámson és Delila“ előadását nem lehetett megtartani. Az előre megváltott jegyek árát visszafizette az opera pénztára.

A német fajvédők Ludendorffot jelölik az elnöki székbe. Münchenből jelentik: Hittler a „Völkischer Kurir“-ban olyan elnökjelöltet követel, akiben megtestesül a német nép szabadságakarata. Ugyanebben a lapban Ludendorff nyilatkozik. Nyilatkozatában kifejti, hogy egész erejét a német nép és állam javára bocsátja. A német fajvédők pártja Ludendorffot rövidesen hivatalosan elnökjelölté kiáltja ki.

Kártérítési pör a CFR. ellen egy karambol miatt. Nagyváradról jelentik: Ismeretes, hogy egy marosludasi kereskedő leánya, Mihályi Irén kártérítési pört indított a CFR. ellen, mert tavaly a Félix-fürdőn történt vasuti katasztrófa alkalmával súlyos sérüléseket szenvedett, úgy, hogy eredményes kezelte végett az itteni orvosok tanácsára Bécsbe kellett utaznia, ahol hosszabb ideig fekvő kórházban. Az ügyben ma újabb tárgyalás volt a nagyváradai törvényszéken, ahol Jakobovits dr. kolozsvári orvosprofesszort és dr. Pap Sándort, a biharmegyei közpörház főorvosát hallgatták ki arra vonatkozólag, hogy szükséges volt-e Mihályi Irén külföldi kezelése. Mind a két orvoszakértő, akik ismerték a leány sebesülését, azon véleményüknek adtak kifejezést, hogy a kezelés eredményessége érdekében valóban szükség volt a bécsi professzorok beavatkozására.

Biztosításuk életünket és vagyónkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nál. Képviselőt az ország minden helységében.

Eltemették Sanatescu őrnagyot. Bukarestből jelentik: Tegnap temették el Bukarestben óriási részvét mellett és nagy katonai pompával az Angliában szerencsétlenül járt Sanatescu őrnagyot, akinek tetemét a kormány Angliából haza szállította. A kormány nevében a pályaudvaron Mardarescu és Saveanu miniszterek beszéltek, a sirnál a hukaresti garnizon valamennyi csapattestének megbízottai mondtak beszédet. Különös feltűnést keltett Jube őrnagy bucsuztató beszéde, aki rámutatott arra, hogy Sanatescu őrnagy haláláért azok a felelősök, akik az angliai repülőgéprendelésnél könnyelműen jártak el és a nyitott sirnál követelte ezeknek a tényezőknek felelősségrevonását és megbüntetését.

Németellenes tüntetések Kattovitzban. Varsóból jelentik: Kattovitzban tegnap hatalmas németellenes tüntetések voltak abból az alkalomból, hogy Németország a népszövetségtől azt kéri, hogy keleti határai védelme érdekében az ottani területet csatolják vissza a német birodalomhoz. Több szónok követelte a német lakosság kiűzését Lengyelországból. A tüntető menetben egy kocsin német egyenruhás kítőmőt bábut vittek, amit a lengyel tömeg utközben szidalmakkal, kődobálásokkal és ütlegeléssel halmozott el. A szidalmak közben Angliát sem kimélték, amely tudvalevőleg Genfben a népszövetség ülésén a német kívánságot honorálta. Összetűzésre nem került sor.

Eljegyzés. Buchwald Malvin (Kolozsvár) és Fried Ernő (Aranyosgyéres) Newyorkban jegybe léptek. (Minden külön értesítés helyett.)

Kulinyi Etát Clujról eljegyezte Spüzer Vilmos, Spitzer Benjámín és fia cég beltagja Oradea-Mare. (Minden külön értesítés helyett.)

Gottlieb Reza Szatmár és Liszauer Dezső Diosszentmárton jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Roth Ilonka urleányt Nagykarolyból eljegyezte Winkler Nándor ottani vaskereskedő. (Minden külön értesítés helyett.)

Házasság. Kardos Endre, az Agricultura Ardeleana Ilva-Mare-i üzemének vezetője, folyó hó 18-ikán vezeti chüpe alá Mátyás Margit urleányt. (Minden külön értesítés helyett.)

Kilakoltatási eljárás Fuchs nagyváradai főrabbi ellen. Nagyváradról jelentik: Fuchs nagyváradai főrabbi ellen néhány nappal ezelőtt házigazdája Ullmann Arthur kilakoltatási eljárást tetett folyamatba, azon a címen, hogy a főrabbi nem fizette meg az esedékes házbér-részletet. Az ügynek előzménye — mint értesülünk — az, hogy a hitközséghez új jegyző került, aki nem tudta, hogy mikor esedékes a házbér befizetése. A törvényszék egyébként még nem hozott határozatot a kilakoltatás ügyében.

Pötörnek most se jöttek nyomára. Budapestről jelentik: Pötörnek, Leier Amália gyilkosának most se jöttek nyomára. A rendőrség a szomszédos államok részére fényképes körözvényt adott ki róla.

* Kérjen Purgot eredeti dobozban. (2)

Nagy
harisnyavásár
 mélyen leszállított árakkal.

K ötött harisnya minden színben	lei	25
F lohr-harisnya minden színben	lei	53
M uszlin harisnya divat színben	lei	69
C érna-muszlin minden színben	lei	98
S elyemfátyol harisnyák minden színben	lei	125

BLATT
 FÖTÉR 13
 Divatkoztyukban és kötöttárúknak óriási választék!
 A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

Tavaszi férfiszövetudonságok óriási választékban érkeztek az URANIA férfi-konfekció áruházba Cluj, Cal. Regele Ferdinand 34. URANIA mozgóval szemben Ruhák részletfizetésre is!

KOZGAZDASAG

Tízezer ember vett részt a kereskedők bukaresti gyűlésén

A gyűlés végén a király elé akartak vonulni

(Bucuresti-Bukarest, március 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Eforia nagytermében tartották meg tegnap a bukaresti országos kereskedő-kongresszust, amelyen mintegy tízezer ember vett részt.

A kongresszuson Sanielevici és Constanciu szenátorok voltak a főszónokok, akik erősen támadták a kormány gazdaságellenes politikáját. Határozati javaslatot fogadott el a kongresszus, amelyben követeli a Vadul Comercial törvénybe iktatását, az üzletbérleteknek két évre való meghosszabbítását és helyenkénti választott bíróság megalakítását a vitás üzletbérlet meg-

állapítására. A gyűlés végével a jelenlévők kivonultak az utcára, hogy a királyi palota elé vonulva, demonstráljanak a Vadul Comercial törvénybe iktatása érdekében. A tömeg útja a Nemzeti Színház előtt vezetett el, ahol azonban rendőrség és katonaság állta útját és nem engedte tovább vonulni. A Sfatul Negustoresc helyiségéből, amely a Nemzeti Színház szomszédságában van, újabb beszédet intéztek a tömeghez, majd a felvonulók táborra szétoszlottak.

A kolozsvári országgrési nagygyűlésről lapunk más helyén számolunk be.

Bukarest. Valuták: Napoleon 755-00, márka 48-00, leva 137, török lira 103, font sterling 965, francia frank 16-65, svájci frank 38-50, olasz lira 835, drachma 340-00, dinár 320-00, dollár 203-75, lengyel márka 38-50, osztrák korona 28-75, magyar korona 27-00, cseh korona 595.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 123-46—123-46, Amszterdam 207-30—207-30, Newyork 518-50—518-25, London 2481-00—2483 00, Páris 2672-50—2670-00, Milánó 2110-00—2115-00, Prága 1540-00—1540-00, Budapest 72-00—72-00, Belgrád 835-00—835-00, Bukarest 250-00—250-00, Varsó 99-88—100-00, Bécs 73-00—73-05.

Esti jelentések szerint a zürichi utóközsdén Bukarest 252-50-re emelkedett.

Párisi tőzsde: Bukarest 945-00

Nyomd meg a gombot,
Fogmosáshoz használj Farmodontot.

Dugulás, aranyeres bántalmak és derékfájás ellen a természetadta „Ferencz József” keserűviz biztos segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferencz József viz, alhasi megbetegedések eseteiben is gyorsan és mindig enyhén hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben 13

Kávésok figyelmébe!
legjobb reklámja a
Kiszling-csillárok lesznek.

Kiszling Rudolf és Fia — Román csillár és bronz-aranyára — Tiniposra.

Ha művészi kiviteled fa-, vas- vagy réz-
butort, zongorát
akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse SZÉKELY É. RÉTI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermeit, asztalcsok furniárszükségleteiket legelőcsöbben itt szerezhetik be

VELMA
SUCHARD
csokoládékülönlegesség

A mai valutapiac
A mai napon szilárd volt a devizapiac. Az árfolyamok a következők: Osztrák korona 333—335, magyar korona 346—350, cseh korona 6-10—6-15, francia frank 10-65—10-70, svájci frank 39-90—39-95, dollár 206-00—206-50, angol font 988—992, olasz lira 8-45—8-50.

Valutapiac március 16-án:
Bukarest. Devizák: Páris 1070-00, Berlin —, London 991-00, Newyork 206-00, Róma 847-00, Zürich 40-00, Bécs 29-25, Prága 616.

Tavaszi ruhák festése, tisztítása megkezdődött Czinknél, Cluj

SPORT

A futballderbyk vasárnapja

Vasárnapi sporteredmények

Hideg volt. Még csak most látszott meg, hogy igen korán kezdtek meg a tavaszi szezon. A hideghez hozzájárult még az is, hogy a közönséget egyáltalán nem „fűtötte” kedvenc csapatának játéka sem. Szóval mindenki, aki künn volt, fázott. Derby, írják a lapok. A játékról nem lehet ezt megállapítani. De vegyük sorrendben:

CFR-pálya: Victoria—Universitatea 1:1 (0:0). Bíró: Nagy Lajos. A kolozsvári kerület futballderbyje. Az első félidőben nívós, tempós játék, a második félidőben azonban a tempó alábbhagyott. A vezetést a Victoria szerzi meg egy nagyon szép akcióból Csipcsigán-Major révén. A 27-ik percben az egyetemi csapat Blajiu által rugott góllal egyenlít Molnár kapus hibájából.

KKASE—Haggiabor 2:2 (1:0). Bíró: Pop Juon. Durva, emberre menő játék. A futballjáték megcsufolása. A vezetést a KKASE éri el Rosenfeld kapus súlyos hibájából. A második félidő 2. percében Fahn egyenlít. A 19. percben Rosenfeld miatt újabb gólt kap a Haggiabor. Rosenfeld ugyanis az öt veszélyesen támadó Szász megbocsolja, amit a bíró észrevett és 11-est ítélt. A 37-ik percben Fahn szépen kiszökik, biztos gólhelyzete van, azonban elgáncsolják. A megítélt 11-es révén ismét egyenlít a Haggiabor. A mérkőzés Haggiabor támadással ér véget, amelynek folyamán részben durva játékaért, részben feleselésért 3 KKASE és 1 Haggiabor játékost kiállított a bíró.

Városi pálya: CFR—KAC 3:0 (0:0). A KAC a katonáskodó Szatmári nélkül ifjusági kapusával állott ki, de így is méltó ellenfele volt a CFR-nek, amely csak a második félidő utolsó negyedórájában rugott szerencsés góljaival tudott győzni a lelkesen játszó piros-fehérek ellen.

Academia—KMTE 3:2 (1:1). Élet-halálküzdelem a kiesés elkerüléséért. Az Academia csatársora szép kombinációkkal játszott, a KMTE a felfüggesztett Stark centerhalf nélkül is lekésőbb. Bíró Salvan Virgil.

Szövetségi díjmérkőzések:

Victoria II.—Academia II. 5:3 (4:1). Bíró Ciurel Iie. Haggiabor II.—Husos II. mérkőzése elmaradt, mert egyik csapat sem jelent meg. CFR II.—KMTE II. mérkőzését nem tartották meg, mert a KMTE nem állította ki csapatát. KKASE II.—KAC II. mérkőzés is elmaradt, mert a KAC nem jelent meg.

Ifjusági bajnokság:

Victoria—Haggiabor 3:0 (2:0). Bíró Bagyula. KAC—KMTE 8:0 (3:0). Bíró Adorján Victor. Universitatea—CFR 2:0 (2:0). Bíró Dézsi Sándor.

II. osztályu bajnoki mérkőzések:

RMS—Sodronyipar 7:0 (2:0). A RMS végig fölényben volt és könnyen győzött. Bíró Seliceanu Gligor.

Sparta—Husosok 2:0 (1:0). A szamosújvári csapat Batrin és Katona góljaival győzött. Bíró Marcinkewitz Lajos.

A Nagyenyedre kisorsolt NTK—Solvay II. oszt. bajnoki mérkőzés elmaradt, mert a Solvay nem utazott le Nagyenyedre.

Vidéki eredmények:

Nagyvárad. NAC—Bihorul 4:0 (0:0). Elsőosztályu bajnoki, a kerület derbyje. Bíró dr. Morar Teofil. Törökvs—CAMP (Petrozsény) 2:2 (2:0). Barátságos. Az első félidőben a Törökvs volt fölényben. A második félidőben az állóképesebb CAMP kerül fölénybe. Bíró Györy Ferenc.

Arad. AMTE—Gloria-CFR 3:0 (1:0). Elsőosztályu bajnoki, amelyet a csatársorok közötti különbség döntött el a munkások javára. Bíró: Eisenmagen. AAC—ATE 0:0. I. osztályu bajnoki. Szezoneleji nívótlan mérkőzés.

Temesvár. Kinizsi—TAC 3:0 (2:0). A futballderbyt és ezzel a kerület bajnokságát a Kinizsi nyerte meg. Az első félidőben szép játékot produkáltak a csapatok, a második félidőben azonban a TAC erősen belefekszik a játékba, amely helyenként eldurvul. A második

félidő
Zemler
csinálta
zést Su
vezette.
Bra
szezón
közésén
Sza
(2:0).
tizenegy
Pet
4:0 (3
Lup

Buc
tos kud
dorrál a
önmagá
Vasa

Takács
is Vasa
gólt lő.
pat nag
rom ját
idő első
rugják

BTC az
kül játs
Az ered
csatársó
oszt. ba
Postás—
KTE 1:
1:0. Hu

Prá
pesti csa
boru óta
az MTK

Béc
mérkőzés
Pár

nevi bra
kal 7:2
válogató

Felf
hívjuk a
bérelni,
vényezni

Juon ur
órákban.
kező pá
külső pál

SZI

Szat
kerrel r
szombat
zart C-d
Schuman
váló és
meleg úr

„Pe
lent me
ben. Az
lágváros
ben kiss
szélsőbb
Reprodu
Van Go
Grosz,
folyóiro
program
felfogója
lője aka
tud és f

Kedd est
ára
Kedd est
mi
Szerda: B
Ba
sor

Sele
és föld
ban. Fő
Lloyd
Uran
Bill. III
Apo
álarca.
Főszerep

félidő 25. percében Onódi súlyos hibájából Zemler rugta a harmadik gólt is, aki így megszerezte a „hat tricket“. Az izgalmas mérkőzést Suciu kapitány, brassói szövetségi bíró vezette.

Brassó. CFR—BMTE 2:1 (0:0). Az őszi szezon megsemmisített I. osztályú bajnoki mérkőzésének megismétlése.

Szatmár. Szatmári Törekvés—NSC 2:0 (2:0). Mindkét gólt Pomacek lőtte. Az első tizenegyesből, a másodikat szabadrugásból.

Petrozsény. CAMP komb.—CFR (Piski) 4:0 (3:0).

Lupény. Jiul—Sparta CFR (Temesvár) 3:0.

Külföldi eredmények:

Budapest. FTC—UTE 2:1 (2:1). Sorozatos kudarc után az FTC új összeállításban Sándorral a centercsatár posztján végre megtalálta önmagát.

Vasas—Törekvés 2:0 (1:0). A 27. percében Takács váratlan gólt rug. A második félidőben is Vasas-fölény és a 10. percében Takács újabb gólt lő. — VAC—NSC 2:0 (0:0). A zsidó csapat nagyszerű játéka mindenkit kielégített. Három játékost kiállított a bíró. A második félidő első percében Jocke, a 21. percében Engel rugják a gólokat. — BEAC—BTC 1:0 (0:0). A BTC az Olaszországból visszatért játékosai nélkül játszott. — Zugló—III. ker. TVE 1:1 (1:0). Az eredmény megfelel az erőviszonyoknak. A csatársorok jók, a két védelem gyenge. — II. oszt. bajnoki eredmények: 33 FC—UMTE 2:0 Postás—BAK 1:0. MAC—TTC 2:0. EMTK—KTE 1:0. KAOE—UTSE 1:0. ETC—Föv. TK 1:0. Husos—Ekszerész 2:0.

Prága. MTK (Budapest)—DFC 4:4 (3:1) Budapesti csapat most szerepelt először Prágában a háború óta. A prágai sajtó megállapítása szerint az MTK két góllal jobb volt ellenfelénél.

Bécs. Amatör—Wiena 1:1 (1:0) Izgalmas mérkőzés. WAC—Rudolfshügel 7:1 (3:0)

Páris. A Brazíliai a Paulistins de Saopaulo nevű brazil csapat új stílusa villámgyors játékkal 7:2 (5:2) re megverte a hősiessen küzdő francia válogatott csapatot.

Felhívás a teniszpálya-bérlőkhöz. Felhívjuk azok figyelmét, akik teniszpályát kívánnak bérelni, hogy a pályaintézőbizottságnál 22-ig kérvényezniük kell a pályát. A kérvényeket Popescu Junon urnak kell beadni (Mikó-utca 32.) a délelőtti órákban. Értesülésünk szerint erre az évre a következő pályabérek lesznek: belső pálya 12 ezer lei, külső pálya pedig 9 ezer lei.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Szatmári Tibor hangversenye. Nagy sikerrel mutatkozott be a kolozsvári közönségnek szombat este Szatmári Tibor zongoraművész. Mozart C-dúr szonátájával, Liszt Tunérrailieo-ével és Schumann Karneval-jával nagy hatást ért el. A kiváló és nagy jövőre hivatott művészt a közönség meleg ünneplésben részesítette.

„Periszkop“ címmel új típusú folyóirat jelent meg Aradon, Szántó György szerkesztésében. Az új folyóirat kiállítás tekintetében világvárosi nivót reprezentál. Tartalom tekintetében kissé egyoldalúnak mutatkozik, azonban a szélsőbb irodalmi irányzatokból a legjavát adja. Reprodukciói szépek, tiszták, eredetiek. Cézanne, Van Gogh, Gauguin, Perrott, Csaba, George Grosz, Picasso stb. műveiből találkozunk a folyóiratban egy-egy izlées reprodukcióval. A program szerint a „Periszkop“ az embersors felfogója és kivetítője, az ember utjának figyelője akar lenni. Ha ennek a feladatnak eleget tud és fog tenni, sikere biztosítva van.

Magyar Színház heti műsora

Kedd este 7-kor: A valuta (2-odszor, vendes helyekkel, napibé let 86 szám B, sorozat 112)
Kedd este fél 11-kor: Indig A fred hangversenye (Premierhelyárak, napibé let 87 szám A, sorozat 113)
Szerda: Három grácia (Ope ettujdons g 18 adszor, Barna Sári vendégjátékával, napibé let 88 sz. B, sorozat 114)

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó. Kedd, március 17. „Ó“ az ég és föld között. Nevette ő filmbohózat 7 felvonásban. Főszerepben a világhírá filmkomikus: Harold Lloyd „Ó“.

Uránia-mozgó. Kedd, március 17. Buffalo Bill. III-ik rész. 14 felvonás.

Apolló-mozgó. Kedd, március 17. A bosszu álarca. Kolozsvári cirkuszdráma, 6 felvonásban. Főszerepben Scava G ilone.

Mindegyik Romániában élő magyar anyanyelvűnek előbb-utóbb be kell szereznie saját érdekében egy megfelelő jó

román-magyar szótárt.

Egész Erdély sajtójának egységes kritikája szerint a legnagyobb és minden tekintetben a legteljesebb a **dr. Cheeresiu-féle** most megjelent román-magyar szótár (1134+208 oldalon, 35.000 vezérszó és ezenkívül számtalan kifejezés.) Saját érdekében cselekszik, ha minél előbb beszerzi. Valamennyi könyvkereskedésben és az Uj Kelet könyv-osztályában is kapható. A szótár ára füze 250, egész vászonkötésben 295 lej. A hozzátartozó nyelvtan 50 lej.

Mindenütt kaphatók

Rador

Ursus Extra világos és Hercules dupla maláta barna
Kolozsvár
sörkülönlegességek

Ursus - Czelli söröző Kolozsvár

ZIMMER ÉS TART
BUCURESTI
FESTÉKOSZTÁLYUNK KÜLÖNLÉGSÉGEI:
AUTÓ - ÉS KOCSILAKK-
ESISZOLÓ- ÉS DISZITÖLAKK
MINDENFÉLE LAKKFESTÉK A FA ÉS VASIPAR RÉSZÉRE
ALKOHOL FESTÉKEK MINDEN SZÍNEN VALAMENNYI IPAR RÉSZÉRE
„ZIMMER“ EMAIL ZONÁME MINDEN SZÍNEN ÉS DOBOZ NAGYSÁGBAN
PADLÓLAKK MINDEN SZÍNEN
HASZNÁLATRAKÉSZ OLAJ FESTÉK MINDEN SZÍNEN ÉS CSOMAGOLÁSBAN
MINDEN JOBB ÜZLETEN KAPHATÓK

Veszünk v gontételben ócsa ön-
tött gépvast, sárgarzet,
tranzot és aluminiuzot.
Archimédes mérleggyár
Heffer & Co. Cluj, Strada General Poetas 19-21.

Jeruzsalem

közvetlen közelében fekvő,
120 dunam
bevetett

SZŐLŐ
eladó.

Reflektánsok kérézősködéseit a kiadóhivatal továbbítja. 8728

Nussbaum Testvérek

marosvásárhelyi rövid-, nürnbergi,
diszmu- és játékaru nagykereskedés

fióközlete Clujon

(Kolozsvári). Calea Regele Ferdinand
(volt Ferencz József-ut) 40. szám)

m e g n y í l t !

Eladás csak viszonteladónak. Telefon 1085.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyzeri közlésnél egy szó 3-... vastagabb betűvel 6 lej. Leg-
nagyobb apróhirdetés 30 lej, álláskeresőknek 30% kedvezmény
Apróhirdetések díja előre fizetendő

Motorokat,
benzin, nyersolaj, szivó-
gáz, 15 lóerőtől felfelé,
törött állapotban is kere-
sek készpénz mellett vé-
telre, Elias Győző, Timi-
soara, Radulescu 6.

25 éves עברי רליגיונ
nős, élelmes valóságos
szorgalmas fiatalember
tanítói állást
keres.
Beszél és ír עברי, né-
met és magyar nyelven. Meg-
keresések Rudolf Mo-
se (Jandor hírszolgálat)
Arad, úti dörögök.

800 liter valódi שר שר
פחה 50 fokos szilvoriom
eladó. Litere 55 lej ab
Orasna, Klein Mende nél,
jud. Salaj. 8781

Transmissiót Martin-
acéltól, csiszelve, külön-
ként 24 lej, gyűrűs csap-
ágyakat, kuplungokat, fali-
gymokot stb. előnyösen
szállít, kiváló minőségben
Friedrich Testvérek gép-
gyára, Timisoara.

Szeszgyárak

vezetését, ellenőr-
zését, avagy egy
tisztességs meg-
hetést biztosító gyár

vezetését

elvallalja
ipari gyakorlatban mű-
ködött elsőrangú
praktissal rendel-
kező okl. gyárvezető.
Mindenféle kemé-
nyítő és cukortar-
talmu anyag feldol-
gozását a leg moder-
nebb és tökéletes
erjesztéssel végzi.
Megkereséseket
továbbít: Schwartz
Ignác, Cluj Rudolf-
ut 36 sz.

Rőfös kereskedőség
több évi gyakorlattal, rom-
án, magyar, német nyelv-
tudással, apr 1-ére állást
váltogatna. Megkeresése-
ket „Agilis” jellegre a
kiadóba kér.

Motorok
Szivógáz 20-60 HP. Ben-
zin 4, 5, 10, 16 HP. Nyers-
olaj 16, 20, 40, 45 HP.
Dísz: 40, 50 HP. Gőz-
gépek félstabil 30, 40, 50,
60, 70 HP. Compound-
stabil 60, 70, 80 HP. ösz-
szes gépek gyárilag javítva
azonnal szállíthatók. Ked-
vező ár mellett. Kérjen
árajánlatot. Friedrich
Testvérek, Timisoara.

Zsidó fiatalember lakást
és kosztot kap Egyetem-
utca 5, a. 3.

שר פחה חסווי
fűszer áru, fajborok, szilva és seprő pálinka,
valamiut kitűnő minőségű beszt reei

szilva
korlátlan mennyiségben beszerezhető

Spéter Mózesnél
Cluj, Piata Mihai Viteazul No 12.

Keresek szigoruan val-
lósos házias leányt, ki a
há tartás minden ágában,
főképpen a főzésben já-
ratos. 8782

**Magyar, német gyors-
és gépirónót** kerestünk Ci-
met Lloyd Express Cluj,
Str. Memorandului 24. ké-
rek.

Eladó gépek. 3 drb
revolver falcseréprés uj.
3 drb. Duda- és faloseré-
prés kézi és erőhá, társra.
3. számú Gaaz-fője tegla-
prés, napi teljesítmény
10.000 drb. 1. számú tég-
prés, hozzá cserépauto-
m. ta és 10.000 drb. szá-
rító keret. Kedvező tize-
tési feltételek mellett az en-
nal szállíthatók. Friedrich
Testvérek Gépgyár, Ti-
soara. 1819

Piactéri elsőrangú he-
lyen levő szatmári divat-
üzletbe textil- és kötött-
áru bizomácyi lerakat ke-
retetik. Érdeklődőknek
felvilágosítást ad dr. Stern
Mór ügyvéd, Satumare. 8727

Ől és vágott tűzfát
legolcsóbb napi áron
szállít Feuerstein. Hosszu
u. 26. Telefon 10-42. 8578

Fatisztviselő, nőtlen,
27 éves. kereskedelmi ma-
surával, 6 évi keményfa-
tizemi gyakorlattal, fűre-
szen vagy erdőben áll st
keres. Teljesen önálló és
perfekt levelező. Beszél
magyarul, németül és ke-
veset románul. Regátba is
elmenne. Felvilágosítást a
kiadóhivatal „Szorgalom”
jellegre hivatkozással ad. 8717

Elsőrendű kirakater-
vező és kiszolgáló a refős
és rövidára szakmából fel-
vétetik a Parisi Áruhába
Turdán. 8784

Eladó cca 600 kg. hasz-
nált a részben új, magas
[francia] sistemű nyomda-
betű, ugyszintén külön-
féle regálók (betűvel
együtt), továbbá egy ki-
fogástalan lemezoló, a
legolcsóbbk árban. Hirsch
Aucif nyomdája, Déva. 8722

Keresek intelligens
leányt, ki a háztartás kö-
ser vezetésére felügyel
könnyű takarítást végez
és leánykammal foglalko-
zik. Irásbeli ajánlatot fize-
tési igénnyel kérek Katz
Fischel kereskedő, Vulcan.
Jud. Hunsoara. 8785

Nagy városban 30 év
óta üzemben levő vegyi
gyár további fejlesztésé-
hez keresek 300.000-
400.000 lejtel rendelkező
társat, a ki telegyeződik
abba, hogy a szombatot és
ünnepeit megtart-
hassuk. Cim a kiadóban. 8716

Ajánlok megbízható כשר על פחה szilvagsági

elsőrendű borokat

és párlatokat, következő árakban, 50 litertől felfelé:

Szilvoriom I-a 100%-ként	Lej 110	Magurai bor, literenként	Lej 16
Seprő I-a	Lej 110	Magurai rizling és vörös	Lej 18
Alma I-a	Lej 75	Mkgurai muskotály	Lej 20

Hordók felszámított árban visszavétnak. A szállítás utánvét vagy a pénz előzetes bektüldése mellett történik.

M. CSENGERI, Simleu - Silvaniei.

CANADIAN PACIFIC

8160 ZSÓV
500000 TONNA

20000 HEKFO
VASUT

AMERIKAI VASUTVÁLLALAT A FÖLD KÉTHARMADATÁVAL TOBBEN KÖRÜ-
LÖVŐZELI VASUT

AMERIKAI VASUTVÁLLALAT A FÖLD KÉTHARMADATÁVAL TOBBEN KÖRÜ-
LÖVŐZELI VASUT

CSAK 4 NAPI VIZI UT
AMERIKÁBA ÉS KANADÁBA
RENDSZERES GYORSNAVÓJÁRAT AZ ÖSSZES NIKÓTÓKBÓL

ANTWERPEN
CHERBOURG
HAMBURG
LIVERPOOL
SOUTHAMPTON

LEGNAGYOBB
KÉNYELEM
NY. ÖZTÁNYU HAJÓTÍPUS
2, 4 ÉS 6 AGYVAL
ELSŐRANGU KÖNYHA!

CANADIAN PACIFIC BUKAREST
CAL GRIVITEIUS

ARAD
SZE. ELEMENI PAULIDY 21

BERNAUTI
SZE. FELI BRISTOL KUDOLFSPLATZ 1.

CHEMNAU
SZE. SZA. SZE. SZE. SZE.

TIMIŞOARA
SZE. FELI BRISTOL KUDOLFSPLATZ 1.

Levelezések minden nyelven

Telefon 9-18 Telefon **Gurahonci** Sürgöncim: Kornhoz, Arad

prima portland cementet szállít

Kornis Zsigmond és Márton, Arad, a gurahonci cementgyár vezérképviselelő

Tavasziujdonságok

érkeztek

Neumann M.

férfi- és fiu ruhaáruházába
CLUJ, Piata Unirii No 14.

Telefon 12-29. „Rador” No 2398

BUZETKÓ utóda

F. Kuck

Cal. Reg. Ferdinand No 2.

Szővet, vászon, fehérnemű, harsnya, flanel,
bélésdrak és paplan nagyraktára.

Szállítunk és **exportálunk**

hizott sertéseket, fehér szalonnát, olvasztott házi
zsírt, téli szalámit, 10 vagon első angu lisztet,
50% finom, 50% főző, 12 vagon maléli atnek
való aranykukoricát, 10 vagon zabot, 15 vag-
gon elsőrangú h-gyiszénát, 5 vagon szalmát,
20 vagon rózsaburgonyát. — **Eföfogadunk**

„Express” Bankház Export-Import Szállítási és Beraktározási osztálya
Timisoara, Bóiváros, Hunyadi-utca 8.

Szerkesztő
Hivatal
Cluj-Kolozs

Jóllehet
Marxista sz-
vista átsop-
ország arcuk
Meg kell á-
európai evol-
Nagy Péter
orosz nép
hanem szab-
döntő idő ó-
az európai ny-
a polgári,
renaissanceba
ban hatalom
lásaiban sze-
földközi-klas-
örök ember-
járuléka egy-
ennek is el

Európa r-
Az antiliberá-
juk és érezz-
latkozik a de-
való elhajlás-
rorhoz való

Itália fas-
tos ellenláb-
nem tudják
löli a human-
a liberális re-
több volt, a
ban vették u-
lom már kül-
gát. És min-
a háboru kö-
mus vizeinek
európai népe-
imádatát dag-
egész világ s

A háboru
szágban ugy
klasszikus tr-
szágnak látsz-
mintha nem
győzelem utá-
tott egyebet,
radalom jóvá-
ez csak a hi-
Franciaország-
szelleme, a
Raymond Po-
metországban
tulbecsült áll-
solta a kom-
Pedig Német
dolog volt a h-
fegyverletétel
alatt állott, a
adnia magát,
kétségbeesés-
Ki csodálkozi
az üdvöt. M-
németek erős-
nitárius hagy-
ölelkezik a re-
Károly és Ho-
Ne csodálkozi
borut követő
ország felé
már leáldoz-
felé néz.

A nyugati